

Kulturdepartementet
Kirkeavdelingen
Postboks 8004 Dep'
0030 Oslo

Vår ref.: 008.0 154 - 2014

Deres ref.:

Datert: 16.09.14

Svar på høring NOU - 2014: 2 Lik og likskap

1.Kistegravlegging og kremasjon likestilles økonomisk og juridisk som gravferdsform

Rennebu kirkelige fellesråd mener at det er riktig å likestille kremasjon med urnenedsettelse og kistegravlegging økonomisk og juridisk. Det vil mest sannsynlig stimulere til økt bruk av kremasjon, noe som gir flere gevinster for gravferdsdriften. Det er både plassbesparende og mindre arbeidskrevende. Utvalget ønsker ikke å stimulere til den ene eller andre gravleggingsmåten, men fellesrådet vil hevde at i praksis gjør bortfall av kremasjonsavgift det lettere for pårørende å velge denne gravleggingsformen. Med tanke på det utvalget selv skriver, at innen 25 år vil vi ha vesentlig høyere andel gravlegginger enn i dag, vil det være naturlig å øke andelen kremasjon. Rennebu kommune, som fellesrådet tilhører, er en liten landkommune og kremasjon er fortsatt svært lite brukt, kun 2-5 per år. Det vil ta tid å endre praksis fra kistegravlegging til mer bruk av kremasjon med urnenedsettelse. Et økonomisk insitament kan hjelpe til med å få jamstilt bruken av gravleggingsmåter.

Det er en forutsetning for drift av gravplasser som utfører kistebegravelser og krematoriene at økonomien er bærekraftig. Det betyr at tilskuddene fra staten enten går til å drive krematoriene eller til å gjøre gravferdsforvaltningen i stand til å betale for kremasjonen på vegne av pårørende.

2.Kommunene skal være pliktige til å ta i mot utenbygds gravlegging. Brukerbetaling for gravlegging i en annen kommune enn avdødes bostedskommune oppheves

Rennebu kirkelige fellesråd mener kommunen ikke skal være pliktig til å ta i mot avdøde dersom vedkommende var folkeregistrert utenfor kommunen. Dette med bakgrunn i at det blir uforutsigbart for kommunen å planlegge gravplassareal. Utvalget skriver at det er ca. 8 prosent overlapping per i dag. Ved en opprettelse av plikt til gravlegging, vil fellesrådet mene at prosenten vil gå opp. Dette også med bakgrunn i at man heller ikke kan ta avgift for gravlegging utenbygds. Det betyr en omfattende omlegging av dagens praksis og et større press på en del gravplasser. Men fellesrådet ser et overhengende problem for allerede pressede kommuner, gjerne i og rundt de store byene.

3.Endring av avgiften for feste av grav slik at innbyggerne behandles likt

Rennebu kirkelige fellesråd stiller seg bak utvalget om at det skal være samme festeavgift for alle typer graver i kommunen. Rådet stiller seg også bak dette med at avgiften settes lokalt. Rådet er derimot mer skeptisk til at en allerede festet grav blir betalingsfri i 20 år ved bruk. Det med bakgrunn i at en festet grav ikke kan benyttes og blir bortlovet lenge før den tas i bruk. Den økonomiske siden er betydelig i og med at gravferdsforvaltningen får mindre inn i festeavgift.

4.Tiltak for å få bedre statistikk og mer forskning på gravferdsområdet.

Rennebu kirkelige fellesråd ønsker en bedre oversikt over statistikk og mener det hjelper forvaltningen til å kunne planlegge og møte utfordringene bedre.

5.Endringer i forvaltningsoppgaver

Gravferdsforvaltningen er en offentlig oppgave for alle kommunens innbyggere som er lagt innunder kirken. Fellesrådet har ikke store innvendinger verken mot at bispedømmerådene eller Fylkesmennene er tilsynsmyndighet og rådgivende instans. Det viktigste er at den instansen som har oppgavene har kompetanse til å utføre disse på en god måte.

6.Økonomiske og administrative konsekvenser

Kompensasjon for tapte inntekter er viktig. Samtidig vil en kompensasjon kun fungere i en overgangsfase med mindre tilskuddene blir øremerket og ment dekket per år. Rådet stiller seg usikker til om stat og kommune vil være flinke til å følge opp tapene over tid.

7.Forslag som utvalget vurderer til å være på siden av mandatet

Rennebu kirkelige fellesråd ønsker ikke at behandling av søknader om askespredning skal ligge lokalt. Askespredning er ikke et dagligdags fenomen og jo færre søknader, jo sjeldnere må man inn i spørsmålet. Det betyr at kompetansen opparbeides ikke godt nok. Det er best med en regional instans som får en større mengde å forholde seg til og dermed øker egen kompetanse for å kunne gi gode svar på slike søknader. Søknadene bør fortsatt stiles til Fylkesmannen.

Askespredning på gravplasser er uaktuelt. Dersom det skal foretas en askespredning på en gravplass blir det vanskelig å skjerme av et område og forhindre at andre brukere oppdager hva som skjer. Askespredning er fremdeles ikke vanlig prosedyre og har for mange etiske momenter til at dette kan tillates på et åpent, offentlig område like ved bebyggelse.

Fra utvalgets høringsnotat:

Punkt 7.5.11 Betaling for å fjerne gravminnet

Rennebu kirkelige fellesråd mener både gravferdslova §§ 18 andre ledd og 19 gjør det vanskelig for gravferdsetaten. Det gjelder også den konklusjonen utvalget kommer med. Her er det et viktig moment som blir glemt hos begge. Det er ikke gravplassen som eier

gravminnet. Det er pårørende som er eier. Derfor er det til en hver tid viktig med oppdaterte lister over festere, og en praksis hvor gravminnet fjernes så snart et festeforhold opphøres. For egen virksomhet er fjerning av gravminner en praktisk og økonomisk nøtt. Utvalget skriver at kr.500 - 800 er en høy sum for å få fjernet et gravminne for pårørende. Erfaringen fra egen virksomhet er at prisen gjerne blir i den størrelsesordenen fordi vi er nødt til å leie inn firma til å kunne foreta makulering av gravminner.

Ved etablering av ei kistegrav får ikke gravferdsetaten ekstra tilskudd til bruk for eventuell fjerning av gravminner til senere. Alle utgifter forbundet med det, der pårørende selv ikke tar arbeidet, kommer på driftsbudsjettet. Dersom alle pårørende vil gjøre slik utvalget foreslår; "å sitte på gjerdet" i seks måneder og dermed overlate kostnadene til gravferdsetaten, vil det medfører betydelige beløp.

Fellesrådet ser at gravferdslova egentlig bør endres og mener at tjenesten det er å ta bort et gravminne faktisk bør betales av de som ønsker tjenesten.

Med vennlig hilsen
Rennebu kirkelige fellesråd

Herborg Skorpe Skjolden
kirkeverge